

KWEKER EN ECO THERAPEUT

Boomkweker Peter Vanlaerhoven heeft een bijzondere relatie met planten: "Planten hebben veel meer te bieden dan wat je met je ogen kunt zien. Planten geven energie en dat kun je, als je daarop bent getraind, ook daadwerkelijk waarnemen."

Wie regelmatig tuinen bezoekt, merkt dat iedere tuin vrijwel direct - dus nog voordat je de tuin helemaal hebt kunnen overzien - een gevoel oproept. Dat kan een gevoel van verwarring zijn: de tuin mist samenhang, waardoor je niet weet waar je moet beginnen met kijken en je ogen geen rust vinden. Of je aandacht wordt getrokken door iets wat je als storend ervaart en het kost moeite om het te negeren. Maar meestal is het een behaaglijk gevoel: hier wil ik zijn, rondlopen, de sfeer op me laten inwerken en genieten. Tuinliefhebbers en -kijkers kunnen lang met elkaar discussiëren over waarom de ene tuin meer aanspreekt dan de andere. Is het omdat de ruimtelijke verhoudingen kloppen? Omdat de planten goed bij elkaar passen en er sprake is van een geraffineerd kleurgebruik? Bestaan er eigenlijk regels die bepalen of een tuin goed in z'n vel zit, of is dit alleen een kwestie van persoonlijke smaak en 'gevoel'? Volgens Peter Vanlaerhoven speelt er in een tuin veel meer dan alleen datgene wat je met je ogen kunt waarnemen. "Bomen en planten stralen energie uit", zegt hij. "Als planten goed op elkaar zijn afgestemd - zowel op de omgeving als op elkaar - wordt die uitstraling sterker. Er gaat dan een helend effect van uit en er ontstaat een atmosfeer die weldadig aan doet. Wanneer een tuin niet goed in z'n energie zit, ondervind je veel meer last van schadelijke invloeden van buitenaf en ervaar je de tuin niet als een samenhangend geheel. In zo'n tuin voel je je dus niet prettig. En ook de planten zelf voelen zich niet prettig, waardoor ze vatbaarder worden voor ziekten en plagen."

"Als planten goed op elkaar en de omgeving zijn afgestemd, gaat daar een helend effect van uit"

Peter Vanlaerhoven is kweker. Van jongs af aan werkte hij in het bedrijf van zijn vader in het Brabantse Zundert, dat hij later overnam. Maar alleen het grootschalig vermeerderen en verkopen van planten gaf op den duur te weinig voldoening. Hij legde zich toe op het kweken van bijzondere soorten (zie volgende pagina's) en volgde ook een opleiding tot ecotherapeut. "In de ecotherapie leer je je eigen energie en die in je omgeving waar te nemen, te interpreteren en te verbeteren. Deze vaardigheid kun je op allerlei terreinen toepassen, dus niet alleen op tuinen of beplantingen. Want vergeet niet: uiteindelijk is alles energie."

Wichelroede

In Peters huidige bedrijf, Lowgardens Nurseries, komen zijn verschillende interesses samen: het kweken van zeldzame bomen en heesters, het ontwerpen van tuinen waar je kunt ontstressen en opladen en het - via lezingen - doorgeven van kennis en inzicht. Op de Internationale Kwekerijdagen op Bingerden (bij Arnhem) verzorgt Vanlaerhoven jaarlijks workshops wichelroede-lopen. "Een wichelroede is een simpel instrument, bestaande uit twee L-vormige metalen staafjes, waarmee je het energieveld van een boom kunt waarnemen." Met de staafjes in de hand lopen de deelnemers aan de workshop in de richting van een oude plataan. Tot hun verbazing merken ze dat de staafjes, die eerst nog allebei recht vooruit wezen, bij vrijwel iedereen op hetzelfde moment kruislings naar elkaar toe beginnen te bewegen. "Het bewegen van de staafjes geeft aan dat je onbewust in contact bent gekomen met het aura van de boom", zegt Peter. "Iedereen heeft de gave om dit te voelen, je hoeft er alleen maar voor open te staan." Als boomkweker weet hij als geen ander dat een rododendron niet floreert op kalkrijke klei en dat het geen zin heeft om rozen te planten in arm zand. "Het spreekt vanzelf dat je bij het kiezen van planten rekening houdt met de gewenste grondsoort, lichtbehoefte en dergelijke. Maar dat is niet het enige: tuinieren doe je ook vanuit je onderbuik. Het sleutelwoord is aandacht. Als je werkelijk contact maakt met een plant en de plant aandacht geeft, gaat hij beter groeien en geeft hij ook meer energie."

1 | De deelnemers maken kennis met de wichelroede. 2 | Op hetzelfde moment bewegen bij vrijwel iedereen de staafjes naar elkaar toe.

3 | De sfeer van een tuin ervaar je vrijwel direct. 4 | Peter geeft uitleg. 5 | Er wordt contact gemaakt met de boom.

KEUZE VAN DE KWEKER

Peter Vanlaerhoven kweekt vooral bomen en struiken die zeldzaam of buitengewoon zijn. Daarbij hebben soorten met een geneeskrachtige werking en/of eetbare soorten zijn speciale interesse. Voor Groei & Bloei selecteerde hij tien bijzondere, minder bekende soorten.

Foto: Alan Gregg

1

1 *Schisandra sphenanthera*: een onbekende, bladverliezende klimplant met oranje (eetbare) bloemen en later rode besjes. Net als bijvoorbeeld de kiwi is deze plant vaak tweehuizig: om vruchten te krijgen heb je dus zowel een mannelijke als een vrouwelijke plant nodig. De bessen, die in de Chinese kruidengeneeskunde worden gebruikt, hebben een heel bijzondere smaak: zoet, zuur, zout, bitter en heet tegelijk. Van de jonge scheuten kun je thee trekken, die weerstand verhogend werkt. *S. sphenanthera* bloeit in april-mei. De plant wordt ongeveer 2,5 meter hoog en is geschikt voor een plek in de zon of in de halfschaduw. Andere, wat beter verkrijgbare *Schisandra*-soorten zijn *S. chinensis* en *S. rubriflora*.

Foto: Garden World Images

2 *Pyrus pashia* is een uit Korea afkomstige perenboom. Deze boom draagt in de nazomer veel kleine, ronde peertjes, die in een tros zitten en tot in de winter aan de boom blijven. Ze zijn alleen eetbaar na koken. In het voorjaar verschijnen de witte bloemen met contrasterende, rode meeldraden. Na tien jaar is deze boom zo'n 5 meter hoog, maar uiteindelijk kan hij een flinke afmeting bereiken.

3a 3b *Callicarpa japonica* draagt in het najaar niet alleen opvallend paarse bessen, maar heeft ook een prachtige herfstkleur. In het najaar krijgen de bladeren een paarsachtige gloed. In de zomer wordt de struik veel bezocht door bijen en vlinders. *Callicarpa japonica* wordt zo'n 3 meter hoog. De cultivar 'Leucocarpa' blijft lager en heeft witte bessen. Zet van deze *Callicarpa*-soort liefst enkele exemplaren bij elkaar voor een betere bestuiving en een rijkere besdracht.

4a 4b *Belamcanda chinensis*. De oude naam van deze plant is *Iris domestica* en als je afgaat op het oprijzende, smalle blad, zou je *Belamcanda* ook heel goed voor een iris kunnen verslijten. Totdat de plant in de loop van de zomer stengels vormt en de exotische, oranje bloemen verschijnen. Daarna volgen er zaaddozen met glanzend zwarte zaden, die erg decoratief zijn. *Belamcanda* houdt van volle zon en goed doorlatende grond. De winterhardheid is matig. Voor de zekerheid kun je de plant het beste uitgraven en de wortelstokken vorstvrij laten overwinteren. De wortelstokken van *Belamcanda* worden veel gebruikt in de Chinese natuurgeneeskunde. Vanlaerhoven: "Ik gebruik deze soort vaak om mensen te laten zien wie ze werkelijk zijn."

5 *Crataegus phaenopyrum* is een onbekende meidoornsoort met een fantastische herfstkleur. Meestal is het een meerstammige boom, die maximaal 5 meter hoog wordt. Veel meidoorns kunnen worden aangetast door bacterievuur, maar *C. phaenopyrum* heeft daar geen last van. In het voorjaar verschijnen er witte bloemen, die in kleine tuilen zitten. In de herfst draagt de boom trossen met donkerrode vruchten. *C. phaenopyrum* stelt weinig eisen aan de grond en staat het liefst in de zon.

6 *Zanthoxylum simulans* wordt ook wel kiespijnboom of Sechuan-peper genoemd. Deze traag groeiende, stekelige struik of kleine boom wordt ongeveer 2,5 meter hoog en heeft sierlijk, aromatisch blad. Als de plant ouder wordt, veranderen de stekels op de bast in decoratieve knobbels. Na de bloei verschijnen er rode, naar zwart rijpende besjes. In Azië worden die geroosterd en vervolgens 'gekraakt', waarna de zaadjes worden weggegooid. De omhulsels hebben een pittige, citroenachtige smaak (met een licht verdovende werking) en worden in de Aziatische keuken toegevoegd aan gerechten. De plant is eenhuizig, om vruchten te krijgen heb je dus maar één plant nodig. De kiespijn-

Foto: GAP Photos

4a

4b

Foto: Arte Cifuentes

MEER WETEN?

Lowgardens Nurseries, Maalbergenstraat 26, 4884 MT Wernhout (gem. Zundert, NB). Tel. 076-8500358; 06-51150438; www.lowgardens.com; lowgardens@gmail.com.

boom staat het liefst op een zonnige of licht schaduwrijke plek in vochthoudende (maar wel goed gedraineerde) grond.

7 *Aralia cordata* 'Sun King'. Bij de naam *Aralia* denk je misschien in de eerste plaats aan de duivelswandelstok, een struik of kleine boom met gemene stekels op de stam. Maar je hebt ook vasteplant-aralias en die worden enorm groot. In de zomer is het nauwelijks voor te stellen dat ze in de herfst helemaal afsterven en het jaar daarop

weer vanuit het 'niets' tevoorschijn komen. Ben je op zoek naar iets lichtgevends in de tuin, plant dan *Aralia cordata* 'Sun King'. Dit is de grootste geelbladige vaste plant die er is. Je ziet hem zelfs nog in het donker. Het blad wordt het mooist op een plek in de zon. In juni verschijnen er kleine, witte bloempuimen, die worden gevolgd door zwarte bessen. Zet *Aralia* 'Sun King' in voedselrijke, vochthoudende grond. In Azië worden de jonge uitlopers van *Aralia cordata* gegeten als een soort asperges.

6

Foto: Garden World Images

7

Foto: Visionspictures.com

Foto: Jim Harding

5

Foto: Garden World Images

8

E. x ebbingei. Het is een brede, bossige struik die maximaal 2,5 meter hoog wordt. De jonge twijgen hebben een mooie roestkleur. De grootste sierwaarde heeft het prachtige blad, dat zowel aan de onder- als bovenkant zilverwit is. De bloei valt in mei-juni, maar de kleine, geurende bloemen (geel aan de binnenkant) vallen niet erg op. *Elaeagnus commutata* is goed bestand tegen droogte en staat het liefst op een plek in de zon. *

Tekst Fransje van Dorp

9

8 *Cercidiphyllum magnificum* wordt wat minder hoog (5 meter) dan de bekendere *Cercidiphyllum japonicum* en hij heeft meer sierwaarde, zowel wat betreft de groeiwijze als de herfstkleur. Deze mooie, kleine boom wordt ook wel verkocht onder de naam *Cercidiphyllum japonicum* var. *magnificum* Nakai.

De plant wordt 1,5 meter hoog en staat graag op een zonnige plek. Piet Oudolf past hem veel toe in z'n borders. Niet alleen het geveerde blad is mooi, ook de bruine, stekelige zaad- dozen en de dieprode stengels zijn blikvangers. Chinees zoethout is familie van de leverancier van de 'hollandse' zoethout: *Glycyrrhiza glabra*.

9 *Glycyrrhiza yunnanensis* of chinees zoethout is een halfheester met een luchtige groeiwijze.

10 *Elaeagnus commutata* is het Amerikaanse familielid van de bekendere *E. angustifolia* en

Foto: MMGI / Marianne Majerus

10

